

115117 - آیا می توان بیماری که دچار سرماخوردگی شده را از ترس سرایت بیماری از شرکت در نماز جماعت منع کرد؟

سوال

می دانیم که رسول الله . صلی الله علیه وسلم . کسی که پیاز یا سیر خورده را از حضور در نماز جماعت منع کرده است، بنابراین حضور کسانی که مبتلا به آنفولانزا هستند و در صورت شرکت در نماز جماعت در اثر عطسه یا سرفه سبب سرایت بیماری شان به دیگران می شوند چگونه است؟ همینطور کسی که بر اثر بیماری پی در پی سرفه می کند و این باعث می شود کسانی که نزدیک او نشسته اند نتوانند به خطبه گوش دهند؟

پاسخ مفصل

اولاً:

بخاری (۸۵۵) و مسلم (۵۶۴) از جابر بن عبدالله . رضی الله عنهما . روایت کرده اند که پیامبر . صلی الله علیه وسلم . فرمودند: **«هر که سیر یا پیاز خورده از ما کناره گیرد»** یا فرمود: **«از مسجد ما کناره گیرد و در خانه اش بنشیند»**.

و مسلم (۵۶۷) روایت نموده که عمر بن الخطاب . رضی الله عنه . روز جمعه خطبه خواند و گفت: **«سپس شما ای مردم دو گیاه را می خورید که من آن دو را خبیث می دانم: پیاز و سیر، و من دیدم که رسول الله . صلی الله علیه وسلم . اگر بوی این دو را از کسی احساس می کرد دستور می داد تا او را از مسجد به سوی بقیع اخراج کنند. پس هر که می خواهد آنها را بخورد، به خوبی آن را بپزد»**.

فقها بر کراهت حضور کسی که سیر و پیاز خورده در مسجد نص نموده اند و اینکه مستحب است وی را از مسجد اخراج کرد، و برخی بر این رای هستند که حضور او در مسجد حرام است و خارج ساختن او از مسجد واجب است، و کسی که دارای بوی بد زیر بغل و بوی دهان است را نیز در این حکم داخل دانسته اند و همینطور کسی که در قصابی یا مانند آن کار می کند و بویش به نمازگزاران آزار می رساند.

ابن عبدالبر . رحمه الله . در **«التمهید»** (۴۲۲/۶) می گوید: **«از جمله ی فقهی که در حدیث مذکور است، اینکه: کسی که سیر خورده را از مسجد دور و از آن بیرون می کنند، زیرا پیامبر . صلی الله علیه وسلم . فرموده است: «به مسجد ما . یا مساجد ما . نزدیک نشود زیرا ما را با بوی سیر اذیت می کند»** و اگر علت اخراج او از مسجد آزار رساندن باشد، بر اساس قیاس هر آنچه باعث اذیت نزدیکان او در مسجد شود مانند بد دهانی، سبکسری و بی ادبی، یا بدبو بودن او به سبب کاری که انجام می دهد، یا یک بیماری مانند جذام و امثال آن و هر آنچه باعث

اذیت مردم می شود، و خواستند او را از مسجد بیرون کنند اجازه‌ی چنین کاری را دارند، تا وقتی که آن علت زائل شود، و هر گاه از بین رفت می تواند به مسجد باز گردد».

بنابراین دانسته می شود که دفع آزار از نمازگزاران لازم است و اگر آنان از حضور کسی که سرما خورده اذیت می شوند و نتوانست با دارو درمان شود یا از بیماری اش کم شود نباید در مسجد حضور یابد تا آنکه آن چیزی که باعث آزار نمازگزاران می شود از بین برود و اگر نتوانست در گوشه‌ی مسجد یا حیاط آن نماز بخواند چنین کند.

در حاشیه‌ی «أسنی المطالب» (۱/ ۲۶۲) آمده است: «اگر بوی بدی داشت و توانست خارج از مسجد به نماز ایستد به طوری که به دیگران آزار نرساند لازم است که در نماز جمعه حاضر شود».

ثانیا:

اگر وی دچار نوعی بیماری شده که خداوند متعال آن را مسری قرار داده، وی برای ترک جمعه و جماعت عذر دارد تا باعث آزار رساندن به نمازگزاران نشود و بلکه تا از بین رفتن این علت از حضور وی در نماز جماعت منع می شود، چرا که پیامبر - صلی الله علیه وسلم - از وارد کردن حیوان بیمار بر حیوان سالم نهی کرده است، چنانکه نزد بخاری (۵۷۷۱) و مسلم (۲۲۲۱) از ابوهریره - رضی الله عنه - روایت است که پیامبر - صلی الله علیه وسلم - فرمود: «کسی که حیوانش بیمار است، آن را نزد حیوانات سالم نبرد».

درباره‌ی مساله‌ی سرایت بیماری پاسخ سوال شماره‌ی (45694) را ببینید.

از دکتر سلیمان بن وائل التویجری، عضو هیئت علمی دانشگاه ام القری دربارهی شخصی پرسیده شد که دچار یک بیماری مسری مانند آبله مرغان یا حصه است، آیا نماز جماعت در مسجد برای وی واجب است؟

ایشان چنین پاسخ دادند: «یکی از عذرهایی که وجوب جمعه و جماعت را ساقط می کند بیماری است، اگر [با شرکت در جماعت] بیماری به طول انجامد یا بدتر شود. همینطور اگر بیماری مسری باشد و باعث زیان به دیگران گردد. این انسان به خاطر این عذر معذور است و نماز جماعت به سبب بیماری و به سبب سرایت بیماری برای وی واجب نیست، زیرا پیامبر - صلی الله علیه وسلم - کسی را که سیر یا پیاز خورده از آمدن به مسجد نهی کرده اند تا با بوی آن باعث آزار نمازگزاران نشود و این مورد - آنطور که به نظر من می رسد - ضررش بیشتر از کسی است که چیز بدبویی خورده باشد، والله اعلم، و صلی الله علی نبینا محمد و علی آله و صحبه» (برگرفته از سایت اسلام الیوم).

والله اعلم